

de ogen van een dementerende

Jos Cuijten speelt een dementerende vrouw tijdens een cursus. 'Dementerenden begrijpen bijna niets meer van de wereld om hen heen.'

Foto Marcel van den Bergh / de Volkskrant

werkers zeiden tegen haar: als Kees de chauffeur voor u staat, dan gaat u weg. En toen was het goed. Toen had die vrouw een beeld, want ze kende Kees. Dat snapte ze. En het stelde haar gerust. Zo simpel kan het zijn.'

Ook ziet ze medewerkers vaak vragen: wat wilt u drinken, koffie, thee, limonade, appelsap? 'Maar voor een dementerende die soms niet meer kan kiezen, is dat te veel. Die raakt daar zo van in de stress dat hij bijna altijd het laatste noemt wat je zegt. Appelsap dus. Maar je kunt ook vragen: wilt u koffie? En dan wachten en kijken. Als iemand dan nee zegt, stel je de volgende vraag.'

'Hoe zit het met het verbeteren?', vraagt een man uit de zaal. 'Moet je dat doen?'

Niet nodig, zegt Cuijten. 'Soms zegt een dementerende: goh, wat een lekkere boerenkool. En dan hoor ik een gezond iemand zeggen: maar dat is spinazie. Maar wat doet dat ertoe? Het geeft veel rust als je dat niet meer doet. Dementerenden krijgen door al die correcties steeds het gevoel dat ze falen. En falen is een van de grootste veroorzakers van probleemgedrag.'

'Ik heb een moeder die steeds huilt', zegt een vrouw uit het publiek. 'Wat moet ik daarmee?'

Dementie in Nederland

In Nederland lijden 250 duizend mensen aan dementie. Volgens schattingen zullen de aantallen de komende jaren sterk toenemen. Het kabinet beloofde onlangs de zorg voor dementerenden te verbeteren: in verpleeghuizen krijgen ouderen per dag een uur dagbesteding erbij.

Uiteindelijk zei ik: dat lijkt me vreselijk, als je het allemaal niet meer weet. En toen ontspande ze

Jos Cuijten verpleegkundige, actrice en auteur van *Is dementie erg?*

Cuijten: 'Ik zou dat verdriet niet wegpoetsen. Je zou tegen haar kunnen zeggen: ik zie dat je verdrietig bent. En dan kijken hoe ze reageert.'

'Een van de problemen is dat dementerenden zich niet gehoord voelen', stelt ze. 'Ik maak mee dat dementerenden zeggen: ik wil naar huis.' En dat de verzorgende dan zegt: 'kom maar, dan gaan we eerst lekker eten. Zo iemand voelt zich toch niet begrepen?'

In zorginstellingen, zegt Cuijten, willen ze vooral dat iemand rustig is. 'Maar waarom willen we dat zo graag? Dementie maakt onrustig. Ik denk dat je beter naar die onrust toe kunt gaan. Iemand volgen. Goed kijken. Wat speelt er? En contact maken. Contact stelt mensen gerust.'

Vaak weten we niet wat we met deze mensen aanmoeten, stelt ze. 'We hebben hen eigenlijk niets te bieden. Er is geen uitweg. Ze kunnen niet naar huis, de dementie gaat nooit meer over. Ik maak geregeld mee dat familieleden over het hoofd van de dementerende met de andere 'gezonde' hersenen in de kamer gaan praten. Met de verpleegkundige, met elkaar. Dat geeft enorme onrust bij dementerenden omdat ze het niet kunnen volgen. Ze trekken zich terug of lopen weg.'

De dementietrainer beschrijft hoe ze

een tijd geleden ontroerd raakte door een gesprek met een bewoonster. De vrouw liep altijd te dolen, was altijd onrustig in de instelling.

Totdat ze op een dag Cuijtens hand vastpakte en niet meer losliet. Hortend en stotend vertelde ze waar ze mee zat. Dat ze het zo vaak niet meer wist.

Eigenlijk deed de trainer niet eens zo veel in dat gesprek. Ze luisterde, herhaalde wat de vrouw zei. 'Uiteindelijk zei ik: dat lijkt me vreselijk, als je het al-

lemaal niet meer weet. En toen ontspande ze. Ze zei: 'Jij bent me komen vinden.'

Ook Cuijtens moeder was dementerend. 'Op een gegeven moment herkende ze me niet meer. Natuurlijk had ik daar verdriet van. En toch was het heel leuk tussen haar en mij. Ik vind dementerenden zo puur. Ze passen zich niet aan. Het zal hen worst zijn of ze zich aan de sociale codes houden. Bij hen zit er niets meer voor. Het is wat het is.'

Advertentie

Nu met heel veel najaarskorting
POUSADA TOURS

8 dagen v.a. € 525,- p.p.*

Drie doordachte fly-drive arrangementen voor een nog nooit vertoonde reissom. De aanbieding is geldig voor vertrek in het najaar. Incl. vlucht Portugal v.v. met Transavia.com of TAP, autohuur Avis en 7 nachten in Pousada's op basis van ontbijt. Routes en voorwaarden: www.girassolvakanties.nl

*excl: reserveringskosten, airport pick up, calamiteitenfonds. Sept. v.a. € 595,- p.p.

telefoon: 020-428 05 55
www.girassolvakanties.nl
info@girassolvakanties.nl

girassol
vakanties